

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเสนา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors Related to Community Enterprise Management in Sena District,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Provinceปิยนันท์ เพชรทองเกลี้ยง (Piyanan Pettongklang)¹ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (Chalernsak Toomhirun)²จินดา ขลิบทอง (Jinda Khlibtong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทั่วไป สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (2) ปัจจัยที่มีเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการ (4) ความต้องการการส่งเสริมการบริหารจัดการ ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2563 จำนวน 615 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับ วิเคราะห์ถดถอยพหุและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า (1) สมาชิกร้อยละ 54.2 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 53.65 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 81.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 25.5 การดำรงตำแหน่งในวิสาหกิจชุมชนเป็นสมาชิก ระยะเวลาในการเข้าร่วมกลุ่มเฉลี่ย 6.63 ปี มีรายได้หลักเฉลี่ย 351,895.42 บาท/ปี สมาชิกทราบถึงสถานะทางการเงินของกลุ่ม ร้อยละ 34 รายรับเฉลี่ย 147,970.30 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ย 97,782.18 บาท/ปี เงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ย 132,247.52 บาท/ปี (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก ความรู้ในด้านการบริหารจัดการ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยส่วนใหญ่จะพบปัญหาด้านวัตถุดิบมีราคาแพง การได้รับรองมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ และขาดความรู้ด้านบรรจุภัณฑ์ จึงเสนอแนะให้กลุ่มเลือกใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ ควรจะเข้ามาให้ความรู้ในด้านการรับรองมาตรฐานสินค้า และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับชนิดของสินค้า (4) สมาชิกต้องการความรู้ในด้านการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด คือ การบริหารจัดการการตลาด การบริหารจัดการการเงิน การบริหารจัดการการผลิต และการบริหารจัดการองค์กร ผ่านสื่อต่างๆ เจ้าหน้าที่และโปสเตอร์

คำสำคัญ วิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร) แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช piyanan.pettongklang@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช artoom@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช arkjin@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study (1) general condition, social and economic conditions, (2) factors related to the management of community enterprise, (3) problems and recommendations in management. (4) needs of extension of community enterprise management The study population was members of community enterprises in Sena District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Registered with the Department of Agricultural Extension in 2020, 615 samples were determined using Taro Yamane's formula at an error level of 0.07. A total of 153 samples were obtained with a simple random sampling. The statistics used were frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, rank, multiple regression and content analysis. The results showed that (1) 54.2% members are male, average age 53.65 years, marital status, graduated from high school Holding a position in a group as a member The duration of joining the group was an average of 6.63 years, with an average main income of 351,895.42 baht/year, 34% of the members were aware of the group's financial status, median income of 147,970.30 baht/year, average expenditures of 97,782.18 baht/year, average working capital of 132,247.52 baht/year (2) Factors related to community enterprise management were income from main occupation. Management knowledge and length of group membership. 4) Problems and suggestions. The overall problem was at a low level with an average of 2.31 But most of them encounter problems with expensive raw materials. Certification of standards from various agencies and lack of packaging knowledge Therefore, it is suggested that the group choose to use local raw materials. and various departments Should come to know in the field of product certification. and packaging design to suit the type of products; 5) Members need knowledge in management on marketing. financial ,production and organizational management through media . government agencies and poster.

Keywords: Community, Enterprise management, Factors relating

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพเกษตรกร โดยส่งเสริมในลักษณะของกลุ่มอาชีพต่างๆ ทั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกลุ่มยุวเกษตรกร ซึ่งกลุ่มเหล่านี้ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาจากการที่ไม่มีกฎหมายรองรับและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและความต้องการไม่ชัดเจน ซึ่งในปี 2548 ได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 โดย กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายภารกิจให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย รวมทั้งเป็นเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดวิสาหกิจชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกลไกในการบริหารให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนแก่กิจการวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ให้วิสาหกิจชุมชน เป็นการประกอบการเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ในการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร รวมทั้งงานวิจัยต้นแบบมาสร้างสรรค์ผลผลิต เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจะสร้างเสถียรภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดระบบสวัสดิการ และความมั่นคงในการดำเนินชีวิตให้กับครอบครัวและชุมชน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งต้องมีการส่งเสริมการรวมตัวของชุมชน มีเวทีชุมชน มีการจัดทำแผน มีการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากร การผลิต การตลาด การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการสะสมมานาน มาปรับใช้อย่างเหมาะสม มีการเชื่อมโยงอย่างครบวงจร ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด แหล่งเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงการสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่ให้ความสำคัญกับการสร้างผลิตภัณฑ์ และการบริการที่สอดคล้องกับศักยภาพ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพให้ได้มาตรฐาน มีเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สามารถเชื่อมโยงสู่ตลาดภายในและภายนอกประเทศต่อไป (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548)

สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดเกษตรกรมากที่สุด มีบทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เกษตรกร และกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ที่ดำเนินกิจกรรมในรูปกลุ่ม และมีหน้ารับขึ้นทะเบียนให้แก่เกษตรกรที่มีความประสงค์ในการรวมกลุ่ม ทั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้ดำเนินการทั้งจดทะเบียน / ยกเลิก / ต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบจำนวน 46 แห่ง แต่ละแห่งจะมีการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น การทำการเกษตร เช่น การทำนา การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ (แพะ และโค) การเลี้ยงปลาชนิดต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น จักสาน หัตถกรรม ทำขนม รวมทั้งมีการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (โฮมสเตย์) อีกด้วย ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของวิสาหกิจชุมชนนั้น ล้วนมีปัญหามากมาย ซึ่งทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของวิสาหกิจชุมชนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากสภาพความเป็นจริงของวิสาหกิจชุมชน ที่ผ่านมามีปัญหาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความแตกต่างกัน ซึ่งบางวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีความเข้มแข็ง แต่บางแห่งกลับไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเอง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งการดำเนินงานทุกอย่าง หรือกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่ดำเนินอยู่นั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะสำคัญกว่าการบริหารหรือการจัดการ (Management) ทั้งนี้ เพราะงานทางด้านการบริหารจัดการเป็นงานที่สำคัญต่อการอำนวยความสะดวกให้มนุษย์ทำงานได้โดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

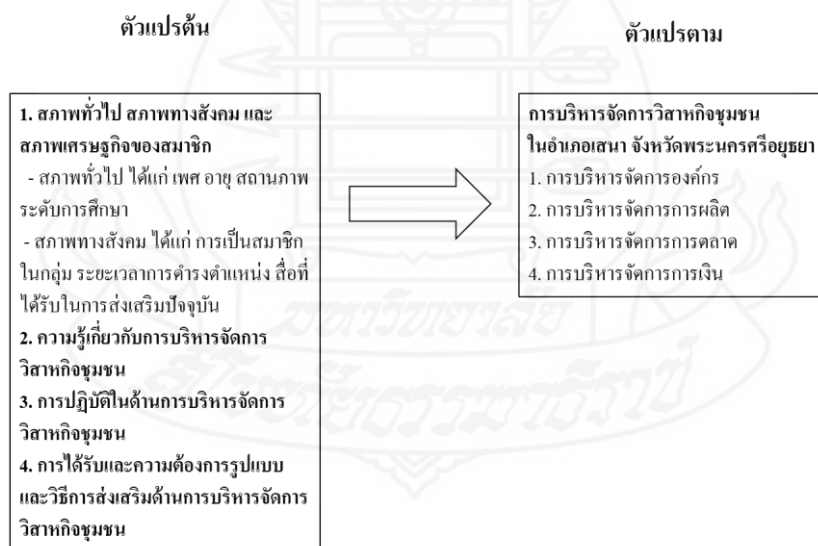
ประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2543) จึงถือได้ว่าการเรียนรู้และการจัดการเป็นหัวใจของการพัฒนาระบบวิสาหกิจชุมชน เป็นหลักประกันให้เกิดวิสาหกิจชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเสนา โดยเลือกสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ทำการศึกษาทั้งด้านการบริหารกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้กับวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเสนา ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการทั้งระบบ ก่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีกิจกรรมต่อเนื่อง และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ (และกรอบแนวคิด ถ้ามี)

- 1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 2 เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน
- 3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน
- 4 เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 46 แห่ง และมีสมาชิกทั้งหมด 615 ราย (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. 2563) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 153 ราย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์ยามาเน่ โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.07 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุ และการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือมีลักษณะคำถามทั้งปลายปิดและแบบปลายเปิด มีทั้งหมด 5 ตอน ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ตอนที่ 2 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ตอนที่ 4 ความต้องการการส่งเสริมการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไป สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1.1 สภาพทั่วไปและสภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุเฉลี่ย 53.65 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 81.0 มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 22.2 ส่วนการดำรงตำแหน่งในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 39.2 เป็นสมาชิก โดยระยะเวลาในการเป็นสมาชิกเฉลี่ยที่ 6.63 ปี

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก พบว่า สมาชิกร้อยละ 55.6 ประกอบอาชีพเกษตร ด้านการปลูกพืช มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 300,450.98 บาท โดยสมาชิกทราบถึงทราบฐานะการเงินต่อปีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 59.5 มีรายรับต่อปีเฉลี่ย 114,285.71 บาท มีรายจ่ายต่อปีเฉลี่ย 78,120.88 บาท และมีเงินทุนหมุนเวียนต่อปีเฉลี่ย 99,813.19 บาท

2. การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ในการศึกษาข้อมูลด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาของสมาชิก ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) การบริหารจัดการการผลิต 3) การบริหารจัดการการตลาด 4) การบริหารจัดการการเงิน โดยมีผลการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงระดับการปฏิบัติการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

n= 153

การบริหารจัดการภาพรวม	ค่าเฉลี่ย	SD.	แปลผล	ลำดับ
1. การบริหารจัดการองค์กร	3.16	1.009	ปานกลาง	2
2. การบริหารจัดการการผลิต	3.60	1.019	มาก	1
3. การบริหารจัดการการตลาด	3.03	1.247	ปานกลาง	3
4. การบริหารจัดการการเงิน	2.69	1.410	ปานกลาง	4
รวม	3.12	1.712	ปานกลาง	

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

จากตารางที่ 1 พบว่าสมาชิก มีระดับปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการการผลิต ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 การบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการการตลาด และการบริหารจัดการการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16, 3.03 และ 2.69 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

ในการศึกษาข้อมูลด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ กับการปฏิบัติของบริหารจัดการของ วิสาหกิจชุมชน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการคำนวณใช้วิธี Enter เลือกตัวแปร อิสระเข้าสมการความถดถอยในขั้นตอนเดียว ได้ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น

n= 153

การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ปัจจัยทางสังคม		
1. อายุ (ปี) : X_1	53.65	10.72
2. การศึกษา : X_2	3.78	1.61
3. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก : X_3	6.63	3.79
4. ตำแหน่งทางสังคม : X_4	4.91	2.58
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ		
5. รายได้จากอาชีพหลักต่อปี (บาท/ปี) : X_5	351895.42	261122.03
ปัจจัยอื่นๆ		
6. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (คะแนน) : X_6	24.10	3.54

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยทางสังคม สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีอายุเฉลี่ย 53.65 ปี ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เฉลี่ย 6.63 ปี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก เฉลี่ย 351895.42 ต่อปี ปัจจัยอื่น คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมี ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 24.10 คะแนน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

n = 153

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	1.154	0.789		1.463	0.146
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก (X ₃)	0.040	0.020	0.154	2.031	0.044*
รายได้จากอาชีพหลักต่อปี (X ₅)	0.000	0.000	0.321	4.269	0.000**
ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (X ₆)	0.075	0.021	0.269	3.539	0.001**
R = 0.483, R ² = 0.234, SEE = 0.882, F = 7.422					

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้จากอาชีพหลักต่อปี และความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ และมีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีผลในเชิงบวกกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สามารถอธิบายได้ว่า สมาชิกมีความรู้เรื่องการบริหารจัดการ และมีการเข้าร่วมกลุ่มในระยะเวลาอันยาวนาน อีกทั้งการที่สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักมากขึ้น จะส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ในการศึกษาข้อมูลด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ปัญหาการบริหารจัดการองค์กร 2) ปัญหาการบริหารจัดการการผลิต 3) ปัญหาการบริหารจัดการการตลาด 4) ปัญหาการบริหารจัดการการเงิน โดยมีผลการศึกษา พบว่า ปัญหาในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับน้อย แต่พบว่า ในการบริหารจัดการการเงิน วิสาหกิจชุมชน พบปัญหาเรื่องการไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีรายรับในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ยต่อเดือน มีค่าเฉลี่ย 2.79 การบริหารจัดการการตลาดพบว่ามีปัญหาเรื่องการไม่มีความรู้ในเรื่องการกำหนดรูปแบบบรรจุภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 2.80 การบริหารจัดการการผลิต วิสาหกิจชุมชนพบว่ามีปัญหาเรื่องวัตถุดิบมีราคาแพง มีค่าเฉลี่ย 3.04 และการได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.76 ส่วนการบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจชุมชนพบว่ามีปัญหาทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับน้อยทุกประเด็น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

5. ความต้องการการส่งเสริมการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 4 แสดงระดับการรับรู้และความต้องการช่องทางในการส่งเสริม

n = 153

ประเด็นความต้องการ ได้รับการส่งเสริมการเกษตร	ระดับการรับรู้			ระดับความต้องการความรู้		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการองค์กร	3.00	0.95	ปานกลาง	3.88	0.88	มาก
2. การบริหารจัดการการผลิต	3.31	0.95	ปานกลาง	3.97	0.86	มาก
3. การบริหารจัดการการตลาด	2.86	0.79	ปานกลาง	4.25	0.79	มากที่สุด
4. การบริหารจัดการการเงิน	2.86	0.87	ปานกลาง	4.17	0.81	มาก
รวม	3.01	0.89	ปานกลาง	4.07	0.83	มาก

จากตารางที่ 4 ระดับการรับรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 หากพิจารณารายด้าน พบว่า สมาชิกได้รับความรู้ในระดับปานกลาง คือ ความรู้ด้านการบริหารจัดการการผลิต ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร ความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน และความรู้ด้านการบริหารจัดการการตลาด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31, 3.00 และ 2.86 ตามลำดับ

ระดับความต้องการความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 หากพิจารณารายด้าน พบว่า สมาชิกต้องการความรู้ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ด้านการบริหารจัดการการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนความต้องการความรู้ในระดับมาก ความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ความรู้ด้านการบริหารจัดการการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 คือ ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

ตารางที่ 5 แสดงระดับความต้องการทางสื่อบุคคลในการส่งเสริม

N = 153

ประเด็นความต้องการได้รับการส่งเสริมการเกษตร	ระดับความต้องการช่องทางสื่อบุคคล					
	ราชการ			เอกชน		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการองค์กร	3.54	1.24	มาก	2.75	1.25	ปานกลาง
2. การบริหารจัดการการผลิต	3.58	1.18	มาก	2.86	1.35	ปานกลาง
3. การบริหารจัดการการตลาด	3.71	1.24	มาก	3.11	1.42	ปานกลาง
4. การบริหารจัดการการเงิน	3.75	1.24	มาก	3.06	1.42	ปานกลาง
รวม	3.65	1.22	มาก	2.95	1.36	ปานกลาง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

จากตารางที่ 5 แสดงระดับความต้องการช่องทางสื่อบุคคลในการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าสมาชิกต้องการช่องทางในการส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับมาก ได้แก่หน่วยงานราชการ ($\bar{X} = 3.65$) และ หน่วยงานเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) ดังนี้

5.1 ระดับความต้องการจากหน่วยงานราชการ พบว่าสมาชิกส่วนมาก ต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับปานกลางทุประเด็น คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 3.11$) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 3.06$) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 3.58$) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.54$)

5.2 ระดับความต้องการจากหน่วยงานเอกชน พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก 2 ประเด็น คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 3.51$) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 3.42$) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 2.86$) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 2.75$)

ตารางที่ 6 แสดงระดับความต้องการช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้

n = 153

ประเด็นความต้องการได้รับการส่งเสริมการเกษตร	ระดับความต้องการช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์								
	แผ่นพับ			คู่มือ			โปสเตอร์		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการองค์กร	2.42	1.21	น้อย	2.29	1.34	น้อย	3.10	1.28	ปานกลาง
2. การบริหารจัดการการผลิต	2.39	1.17	น้อย	2.37	1.34	น้อย	3.10	1.26	ปานกลาง
3. การบริหารจัดการการตลาด	2.50	1.18	น้อย	2.39	1.34	น้อย	3.27	1.31	ปานกลาง
4. การบริหารจัดการการเงิน	2.39	1.15	น้อย	2.44	1.39	น้อย	3.21	1.33	ปานกลาง
รวม	2.43	1.18	น้อย	2.37	1.35	น้อย	3.17	1.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงระดับความต้องการช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้พบว่า สมาชิกต้องการช่องทางในการส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวมระดับปานกลาง คือ โปสเตอร์ ($\bar{X} = 3.17$) ส่วนแผ่นพับ ($\bar{X} = 2.43$) และคู่มือ ($\bar{X} = 2.37$) อยู่ในระดับน้อย

6.1 ระดับความต้องการจากแผ่นพับ พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อยทุประเด็น คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 2.50$) การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 2.42$) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 2.39$) และการบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 2.39$)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

6.2 ระดับความต้องการจากคู่มือ พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อยทุกประเด็น คือ การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X}$ = 3.21) การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X}$ = 3.27) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X}$ = 2.37) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 2.29)

6.3 ระดับความต้องการจากปัสเตอร์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ ต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X}$ = 3.18) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X}$ = 3.11) การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 3.10) และการบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X}$ = 3.10)

ตารางที่ 7 แสดงระดับความต้องการช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการส่งเสริมการเรียนรู้

n = 153

ประเด็นความต้องการได้รับการส่งเสริมเกษตร	ระดับความต้องการช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์											
	วิทยุ			โทรทัศน์			วีดิโอ			อินเทอร์เน็ต		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการองค์กร	1.98	1.03	น้อย	2.65	1.13	ปานกลาง	2.69	1.25	ปานกลาง	4.31	1.03	มากที่สุด
2. การบริหารจัดการการผลิต	1.93	0.94	น้อย	2.65	1.14	ปานกลาง	2.78	1.31	ปานกลาง	4.33	1.06	มากที่สุด
3. การบริหารจัดการการตลาด	2.07	1.09	น้อย	2.75	1.19	ปานกลาง	2.79	1.29	ปานกลาง	4.39	1.05	มากที่สุด
4. การบริหารจัดการการเงิน	2.04	1.05	น้อย	2.70	1.18	ปานกลาง	2.75	1.26	ปานกลาง	4.44	1.04	มากที่สุด
รวม	2.00	1.03	น้อย	2.68	1.16	ปานกลาง	2.75	1.28	ปานกลาง	4.37	1.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงระดับความต้องการช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าสมาชิกต้องการช่องทางในการส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวม ระดับมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต ($\bar{X}$ = 4.37) ระดับปานกลางคือ วีดิโอ ($\bar{X}$ = 2.75) และ โทรทัศน์ ($\bar{X}$ = 2.68) ในระดับน้อย คือ วิทยุ ($\bar{X}$ = 2.00)

7.1 ระดับความต้องการจากอินเทอร์เน็ต พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด คือ การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X}$ = 4.44) การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X}$ = 4.39) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X}$ = 4.33) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 4.31)

7.2 ระดับความต้องการจากวีดิโอ พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด คือการบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X}$ = 2.79) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X}$ = 2.78) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X}$ = 2.75) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 2.69)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

7.3 ระดับความต้องการจากโทรศัพท์ พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 2.75$) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 2.70$) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 2.65$) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 2.65$)

7.4 ระดับความต้องการจากวิทยุ พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ประเด็น คือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 2.07$) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 2.04$) การบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 1.98$) และการบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 1.93$)

ตารางที่ 8 แสดงระดับความต้องการวิธีการส่งเสริม

n = 153

ประเด็นความต้องการได้รับการส่งเสริมการเกษตร	ประเด็นความต้องการได้รับการส่งเสริมการเกษตร								
	บรรยาย			สาธิต			ฝึกปฏิบัติ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการองค์กร	2.65	0.90	ปานกลาง	3.25	1.00	ปานกลาง	4.01	1.01	มาก
2. การบริหารจัดการการผลิต	2.72	0.98	ปานกลาง	3.31	1.01	ปานกลาง	4.08	0.99	มาก
3. การบริหารจัดการการตลาด	2.86	1.00	ปานกลาง	3.51	1.03	มาก	4.31	0.87	มากที่สุด
4. การบริหารจัดการการเงิน	2.96	1.06	ปานกลาง	3.52	0.99	มาก	4.27	0.95	มากที่สุด
รวม	2.80	0.98	ปานกลาง	3.40	1.01	ปานกลาง	4.17	0.96	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าสมาชิก ต้องการวิธีการส่งเสริม การเรียนรู้ ในภาพรวม ระดับมาก คือ ฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.17$) ระดับปานกลาง คือ การสาธิต ($\bar{X} = 3.40$) และการบรรยาย ($\bar{X} = 2.80$)

8.1 ระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการวิธีส่งเสริมการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ ระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 4.31$) การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 4.27$) ระดับมาก คือ การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 4.08$) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 4.01$)

8.2 ระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบสาธิต พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการวิธีส่งเสริมการเรียนรู้แบบสาธิตใน ระดับมาก 2 ประเด็นคือ การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X} = 3.52$) การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X} = 3.51$) ระดับปานกลาง คือการบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X} = 3.31$) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.25$)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

8.3 ระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบรรยาย พบว่า สมาชิกส่วนมากต้องการวิธีส่งเสริมการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ การบริหารจัดการการเงิน ($\bar{X}$ = 2.96) การบริหารจัดการการตลาด ($\bar{X}$ = 2.86) การบริหารจัดการการผลิต ($\bar{X}$ = 2.72) และการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X}$ = 2.65)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. สภาพทั่วไป สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสภาพทั่วไปและสภาพทางสังคมของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุเฉลี่ย 53.65 ปี ซึ่งโดยอยู่ในวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับการศึกษาของนิสาชล เตจ๊ะขอด (2562) ที่ศึกษาบทบาทผู้นำในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 54 ปี ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของวันธนี สุดศิริ (2563) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวางแผนทางการเงินสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง และ สุดารัตน์ แหม่มเงิน (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในนครศรีธรรมราช ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบัน ในภาคการเกษตร เพศชายและเพศหญิง มีความเท่าเทียมกันในการบริหารจัดการและตัดสินใจ สมาชิกส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างจากการศึกษาของ อัจฉรา ไสบาล (2557) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีโรงสีข้าวชุมชนครบวงจรตำบลไกรคำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่าสมาชิกมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา และ นุสรรา คำมัน (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสามโก้ จังหวัดอุทัยธานี พบว่าสมาชิก ส่วนมากไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งจากการที่สมาชิกมีความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ทำให้สามารถพัฒนาความรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้ง่ายมากขึ้น ส่วนสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก พบว่า สมาชิกร้อยละ 55.6 ประกอบอาชีพเกษตร ด้านการปลูกพืช มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 300,450.98 บาท โดยสมาชิกทราบถึงทราบฐานะการเงินต่อปีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 59.5 มีรายรับต่อปีเฉลี่ย 114,285.71 บาท มีรายจ่ายต่อปีเฉลี่ย 78,120.88 บาท และมีเงินทุนหมุนเวียนต่อปีเฉลี่ย 99,813.19 บาท

2. การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน พบว่ามีการบริหารจัดการการผลิตทั้งในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม, มีการจัดหาปัจจัยการผลิตตามชนิดสินค้าและบริการ อีกทั้งมีการกำหนดขั้นตอนในการผลิตสินค้าและบริการ ส่วนการบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการตลาด และการบริหารจัดการการเงิน ปฏิบัติในระดับปานกลาง และภาพรวมด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ของวิสาหกิจชุมชนอยู่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการปฏิบัติของบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน คือ ความรู้ในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาในการเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน และรายได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิก สอดคล้องกับการศึกษาของดาพิยา เลดี (2559, น.59-60) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพบ้านศาลาแดงเหนือ ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

มีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการเงินและบัญชี ปัจจัยด้านดำเนินการ ปัจจัยด้านการบริหารการตลาด และปัจจัยด้านการจัดการสินค้า ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า สมาชิกมีความรู้เรื่องการบริหารจัดการ และมีการเข้าร่วมกลุ่มในระยะเวลานาน อีกทั้งการที่สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักมากขึ้น จะส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาจากการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน แต่พบว่า ในการบริหารจัดการการเงิน วิสาหกิจชุมชนพบปัญหาเรื่องการไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีรายรับในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ยต่อเดือน การบริหารจัดการการตลาดพบว่ามีปัญหาเรื่องการไม่มีความรู้ในเรื่องการกำหนดรูปแบบบรรจุภัณฑ์ การบริหารจัดการการผลิต วิสาหกิจชุมชนพบว่ามีปัญหาเรื่องวัตถุดิบมีราคาแพง และการได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษาของนิภาพรรณ เจนสันติกุล (2562) ที่ศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน พบปัญหาเรื่องวัตถุดิบมีราคาแพงเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อสมาชิก

1.1. สมาชิกควรให้ความสำคัญกับการประชุมประจำเดือน รวมทั้งควรร่วมแสดงความคิดเห็น และแบ่งความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนประจำปีด้วย

1.2 กลุ่มควรประชาสัมพันธ์สินค้าของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพราะการประชาสัมพันธ์สินค้า จะทำให้ลูกค้ารู้จักผลิตภัณฑ์ของเราเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสามารถขยายตลาดจากเดิมเป็นเพียงแค่ตลาดในพื้นที่

1.3 ควรมีการจัดทำรายรับในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ยต่อเดือน เพื่อที่จะได้ทราบถึงสถานะการเงินของกลุ่มว่า ในแต่ละเดือนมี รายรับ - รายจ่าย เท่าใด และควรมีการระดมทุนเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การที่กลุ่มจะขับเคลื่อนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนั้น จำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินในการพัฒนา ซึ่งบางครั้งการรออนุมัติจากทางหน่วยงานราชการ อาจจะไม่สามารถทำได้ ดังนั้น กลุ่มควรที่จะต้องมีการระดมทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 หน่วยงานควรให้คำแนะนำในการเลือกใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ให้ความรู้ด้านการพัฒนาสินค้า, มาตรฐานของหน่วยงานต่างๆ, ด้านบรรจุภัณฑ์, ด้านการทำบัญชี

2.2 เจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่ติดตามและร่วมกิจกรรมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2.3 เจ้าหน้าที่ควรส่งเสริมให้ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านทางช่องทางต่างๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์

เอกสารอ้างอิง

ดาเวีย เลติ (2559) แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพบ้านศาลาแดงเหนือ ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพมหานคร.

นิสาชล เตจ๊ะขอด. (2562). บทบาทผู้นำในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเชียงใหม่.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, 37(1), 84-93

นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2562). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. 10 (1), 95-120

นุสรุ คำมัน. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วารสารกาสละองค์. 9 (2), 131-146

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2561). แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา (หน่วยที่ 4). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วันธนี สุดศิริ. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการวางแผนทางการเงินสำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ. 11(2), 18-34

สุดา แซ่มเงิน. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนไวน์ศรีชุมแสง ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า. 35 (3), 127-136

อัญญา ไสบาล. (2557). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีโรงสีข้าวชุมชนครบวงจรตำบลไถ่คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ. วารสารแก่นเกษตร. 42 (1), 548-554

